

A TERMÍKUS KÁROSODÁSOK INFORMÁCIÓS RENDSZERÉRŐL NYERT NÉHÁNY
EREDMÉNYÜNK

Gyeney Mária, Novák János, Merkel Dagmár, Galamb Gábor

MN Központi Kórház, Dunai Kőolajipari Vállalat

A klinikus számára fontos kérdés: melyek azok a paraméterek, amelyek a beteg sorsában szerepet játszanak, és ezek milyen mértékben határozzák meg a beteg sorsát. E kérdésre a választ faktoranalízissel és többváltozós regresszióanalízissel kerestük. A faktoranalízis eredménye összhangban volt az irodalmi adatokkal, azaz a beteg sorsát más paraméterekkel együtt az égés összkiterjedése és a beteg életkora befolyásolja. E két paraméterrel prognosztizálják a sérülés kimenetelét. Égési sérültek hazai prognosztikai index-táblázatát lásd az 1. sz. ábrán, számítása probitanalízissel történt.

A többváltozós regresszióanalízis eredménye szerint a beteg sorsát elsősorban a mély égés kiterjedése és az égésbetegség kórlefolysását befolyásoló kísérő betegség határozza meg, több mint 50 %-os mértékben és az általunk vizsgált többi paraméter ezt az értéket alig módosította. Az említett paraméterek egymás közötti kapcsolatát a 2., 3., 4. és az 5. sz. ábrák szemléltetik.

Az égési sérülés jelentőségét a magas halálozási mutató is jelzi. A hatékonyabb megelőzési tevékenységet segíti annak ismerete, hogy kik, hol és milyen mértékben sérülnek meg. E vizsgálat eredményének jellemzőbb adatait az 1. sz. táblázatban közöljük.

Irodalom

- 1./ Allgöwer M., Siegrist J.: Verbrennungen. Springer, 1957. Berlin
- 2./ Arjev T. Ja.: Ovljanije utrat kozsnovo pokrova na letalnosztii, patogenez i principii lecsenija ozsogojov boleznii. Hirurgija 1962. 7. sz. 101.
- 3./ Batkin A.A., Buglajev A.I.: Oszobenosztii klinicszeszkogo tecsenyija soka pri mnogofaktornüh povazsenijah u obozseseennüh. Vojen. Med. Zsurn. 1978. 9. szám 29.
- 4./ Bull J.P., Fischer A.J.: A study of mortality in a burn unit: a revised estimate. Ann. Surg. 1954. 139, 269.
- 5./ Frank Gy.: Az égési sérülések gyógykezelésének fejlődése. A BOTE I. Sebészeti Klinika Emlékkönyve. Medicina 1959. Bp.
- 6./ MacCoy J.A., Micks D.W., Lynch J.B.: Discriminant function probability model for predicting survival in burned patients. J. Amer. Med. Ass. 1968, 203, 128.
- 7./ Moylan J.A.: Inhalation injury - a primary determinant of survival following major burns. J. Burn. Care 1981. 2, 78
- 8./ Novák J., Gyeney M.: A hazai profilozott égési ágyszükséglet előrebecslése. Népegészségügy 1981. 62, 343-352.
- 9./ Novák J., Gyeney M., Merkel D., Galamb Gábor: Releváns belgyógyászati kísérőbetegségek égési osztályokon. A Traumatológiai Társaság Tud. Ülése 1980. Szolnok

- 10./ Ramirez A.T., Tamondong C.T., DelCastillo A.M.L., Dino B.R.:
Probit analysis of burn death in a developing country.
Surgery 1970, 68, 813.
- 11./ Rittenbury M.S., Schmidt F.H., Maddox R.U., Blazley III. W.,
Ham jr. W.T., Haynes jr. B.W.: Factors significantly
affecting mortality in the burned patient. J. Trauma
1965. 5, 587.
- 12./ Röding H., Ruschen B., Sperling P.: Epidemiologische Untersu-
chungen über thermische Verbrennungs-schaden in der DDR.
Zbl. Chir. 1979. 104, 631.
- 13./ Zawacki B.E., Azen S.P., Imbus S.H., Shang Yuan-tai C.:
Multifactorial probit analysis of mortality in burned
patients. Ann. Surg. 1979. 189, 1.

ÉGÉSI SÉRÜLÉSEK PROGNOZTIKAI INDEXÉT A SZAKIRODALOMBAN AZ ÖSSZKITERJEDÉS ÉS A
 BETEG KORA SZERINT ADJÁK ILLEG, MERT E KÉT PARAMÉTER VISZONYLAG KÖNNYEN, GYORSAN
 ÉS PONTOSAN MÉRHEŐ.

Halálózási valószínűség

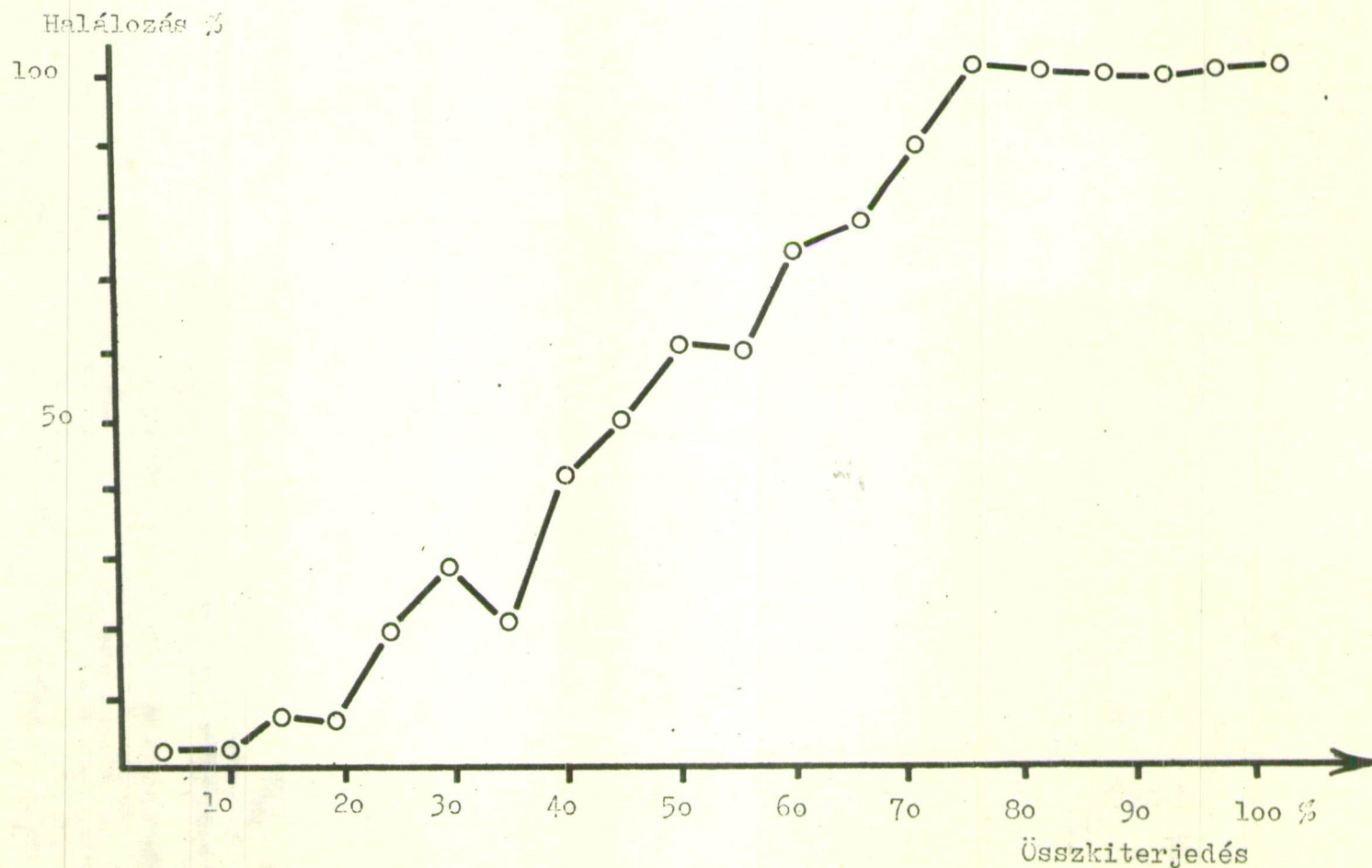
A sérülés ki-
 A be-terjedése a
 tegek testfelület
 élet-
 kora/év/

1-5 6-10 11-15 16-20 21-25 26-30 31-35 36-40 41-45 46-50 51-55 56-60 61-65 66-70 71-75 76-100

15-30	0	0	0	0	0	0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1
31-40	0	0	0	0	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1	1
41-50	0	0	0	0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,6	0,8	0,9	0,9	1	1	1	1
51-60	0	0	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1	1	1	1
61-70	0	0	0,1	0,2	0,3	0,5	0,7	0,8	0,9	1	1	1	1	1	1	1
71-80	0	0,1	0,2	0,4	0,6	0,8	0,9	1	1	1	1	1	1	1	1	1
81-	0,2	0,4	0,6	0,8	0,9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1. ábra

2. ábra A HALÁLOZÁS ALAKULÁSA AZ ÉGÉS ÖSSZKITERJEDÉSE SZERINT
/1973-81/

Kórházi ápolást igénylő égési sérültek halálozása más 5 %-os kiterjedés esetén is eléri az agyvelőgyulladás halálozási arányát /utóbbit a szakmai közvélemény az igen súlyos betegségek kategóriájában tartja nyilván/

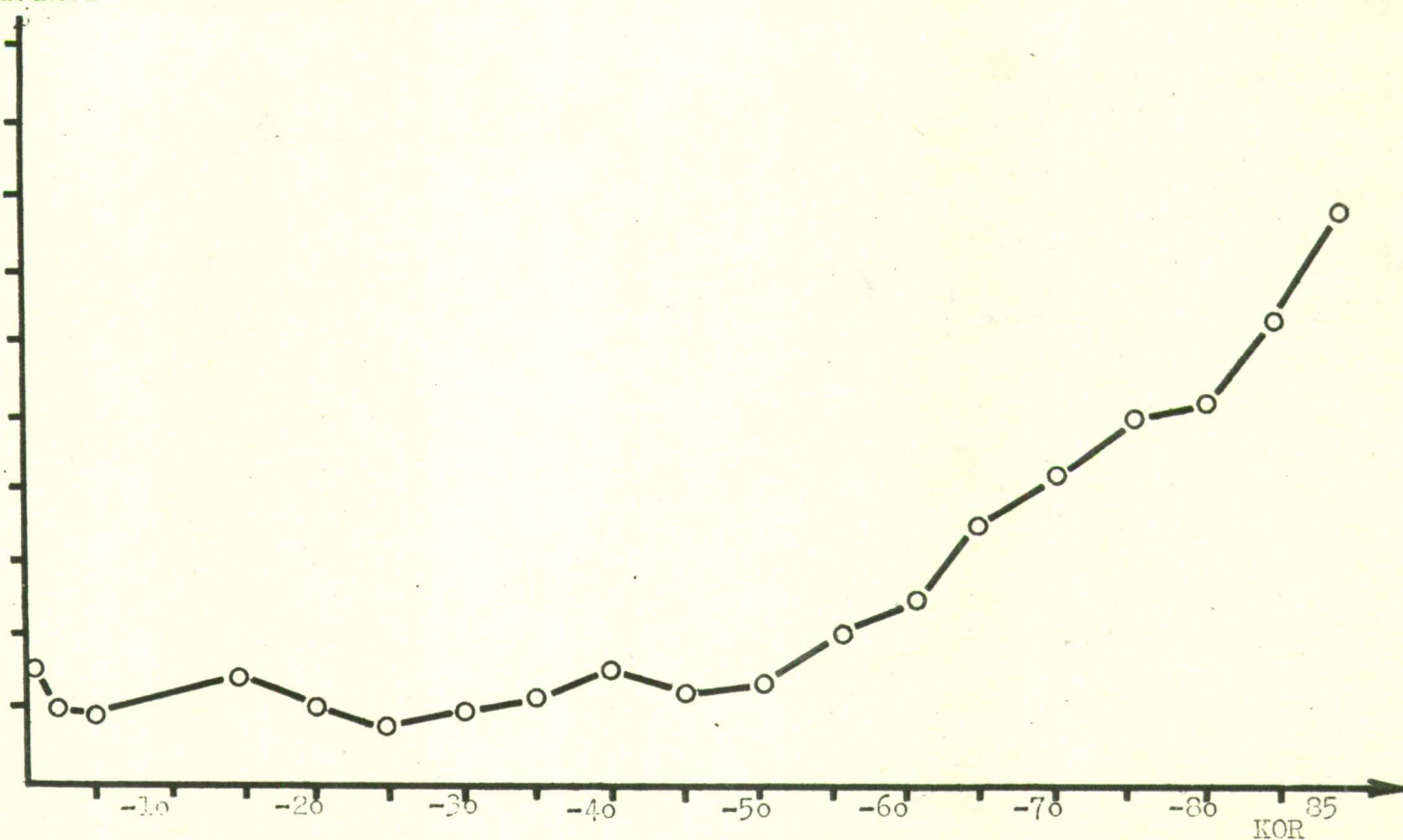

3. ábra KISÉRŐBETEGSÉGEK ELŐFORDULÁSI ARÁNYA KORCSOPORTONKÉNT

/ 1973-81 /

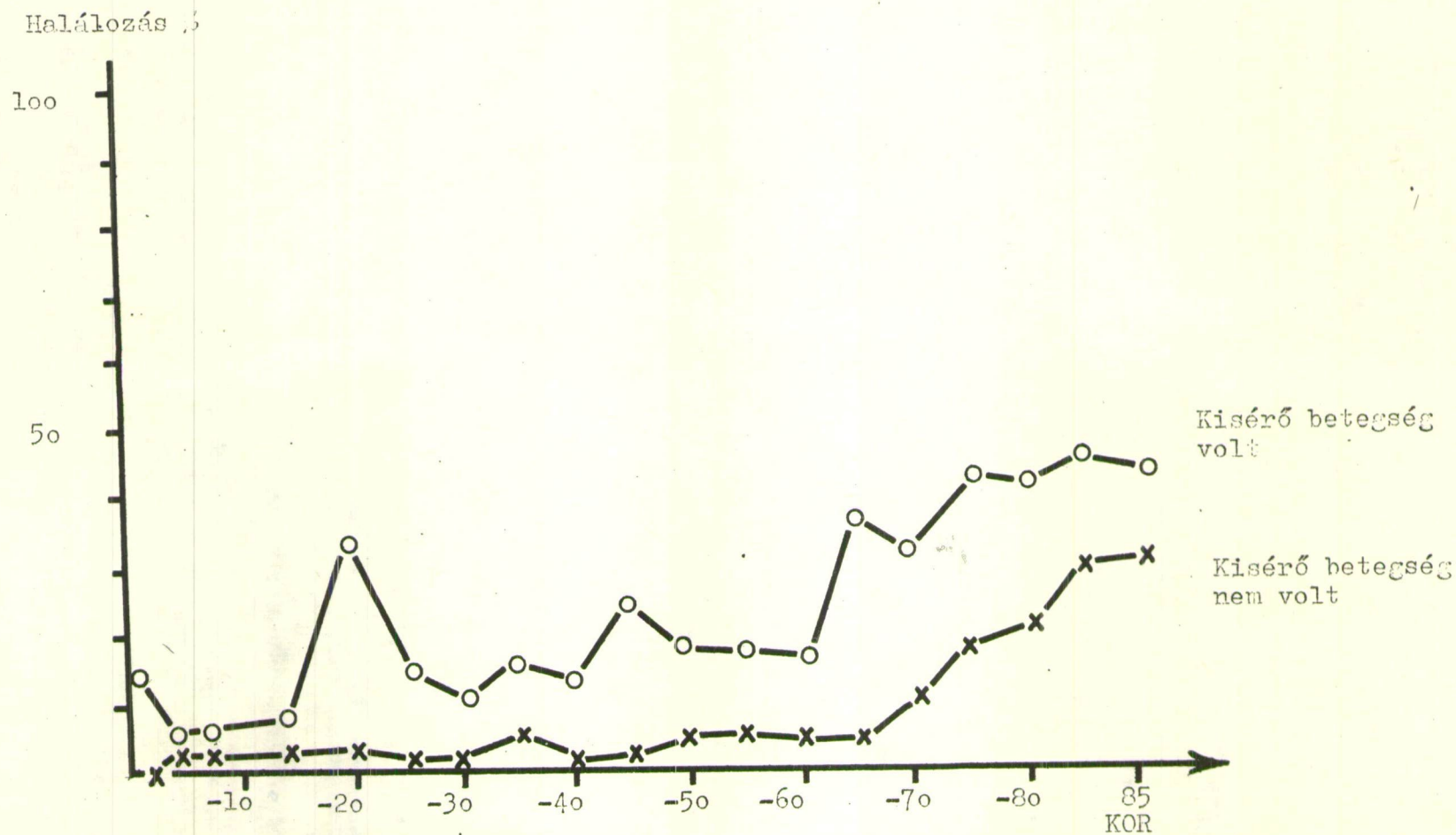
Kísérőbetegség
előfordulási
aránya
1.00

50

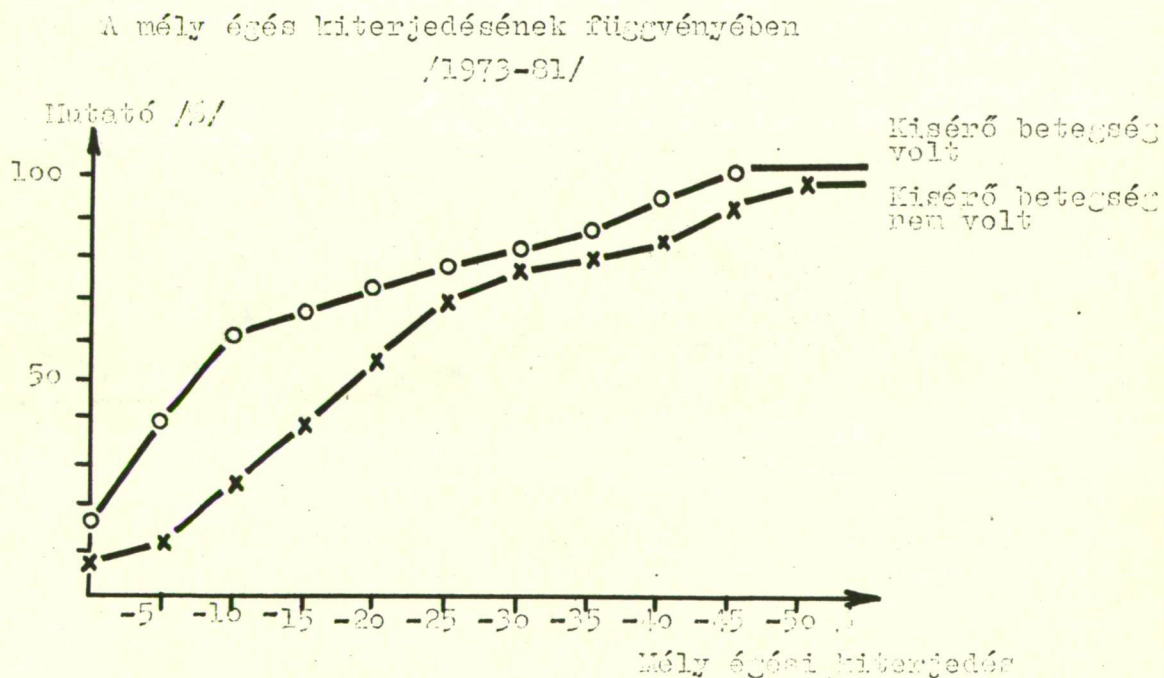
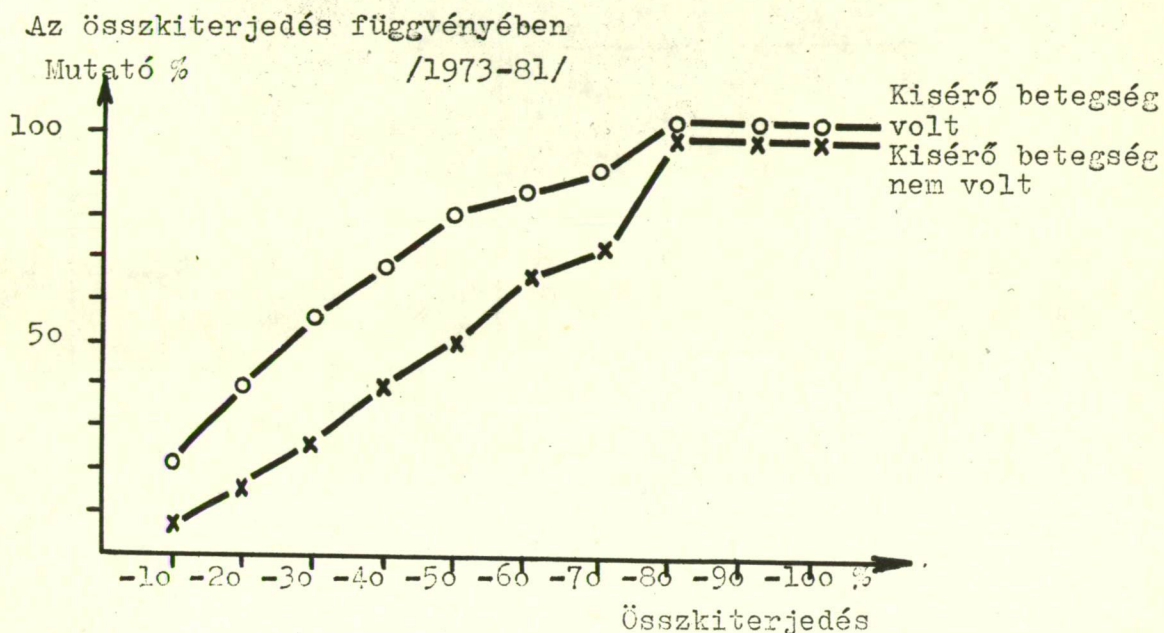
A kísérőbetegségek előfordulási aránya az 50 év alatti korcsoportokban közel azonos

4. ábra HALÁLOZÁS ALAKULÁSA KORCSOPORTONKÉNT
/1973-81/

A halálozási görbék 60 éves korig egymástól /megközelítőleg/ 10 %-os majd 20 %-os eltéréssel, gyakorlatilag párhuzamosan futnak

5. ábra KOMPLEX BALESET SÜLYOSSÁGI MUTATÓ ALAKULÁSA

MEGHÜZELTŐLEG 7000 SÉRÜLT ADATAIBÓL KÉSZÜLT MEGNEVEZETT
A KÍSÉRŐ BETEGSÉG A SÉRÜLT KIEMELTÉL VÁLTOZTATOTT KITERJEDÉS
TARTÓLÁSBAN RÖNTJE.

1. táblázat NIK, MOL ÉS HELYEN MÉRTÉKBEN SÉRÜLNEK MEG?

Égési sérültek megoszlása

kor és nem szerint

	Nő	férfi	Összesen
0- 12 hónap	46	91	137
1- 14 év	398	517	915
15- 25 év	334	1403	1737
26- 55 év	780	1769	2549
56- 65 év	211	285	496
65 év felett	297	215	512

Sérültek megoszlása

A baleset helye és nem szerint

	Összesen	Ebből		Egyéb
		üzemi	háztart.	
Nő	2066	323	1663	55
Férfi	4280	1914	2195	171
	6346	2242	3878	226

Üzemi és háztartási balesetek

Arányának alakulása 1973-tól

	Összes %-ban		üzemi/háztartási
	üzemi	háztartási	
1973-75	41	34	1,18
1973-78	39	54	0,73
1973-79	39	58	0,67
1973-81	35	61	0,58

Égési sérültek megoszlása

Összkiterjedés szerint

/1973-81/

		1-10 %	11-20 %	21-40 %	40 % felett
Üzemi	Nő	78 %	12 %	6 %	4 %
	férfi	79 %	11 %	6 %	4 %
Háztart.	Nő	75 %	15 %	7 %	3 %
	férfi	75 %	14 %	8 %	3 %

Az 1973-79 időszakra vonatkozóan is a sérülteknek ugyanezt a megoszlását tapasztaltuk